

Nevšední příběh jednoho lidského osudu

Paní Zdena Ehrmannová

Naše skupina si vyslechla krásný příběh lidského osudu. Na pozadí tragických událostí II. světové války se odehrával jeden rodinný život, který nám může ilustrovat dobovou situaci.

Velmi zajímavý je nejen osud paní Ehrmannové (musela se sama starat o rodinu), ale také příběh jejího muže, pana Petra Ehrmanna, který se zúčastnil bitvy u Dunkerque.



(Paní Ehrmannová – duben 2013)

Paní Zdena se narodila v roce 1927 v Praze. Rodiče se o své děti příkladně starali, paní Ehrmannová má i sourozence. Byla přijata na obchodní akademii, budoucí dvě třídy však byly zrušeny. Nakonec absolvovala dvouletou obchodní školu a maturitu si dodělala v dospělosti. Po válce pracovala vždy s čísly, pečlivost a praktičnost zůstala v její povaze dodnes.

S manželem se poznali na horské chatě, na lyžích. Strávili spolu velmi pěkné chvíle. Dokonce při vyjížděce na lodičce, kdy spadli do vody, se musela paní Zdena jít usušit k rodičům budoucího manžela.

Veškeré její vzpomínky jsou zaznamenány v audionahrávce, přesto bychom chtěli předvést ty nejzajímavější z nich:

„Válečnou dobu jsme prožívali celá rodina spolu. Poslouchali jsme Londýn, i když to bylo zakázané a hrozil za to trest smrti. V místě, kde jsme bydleli, byly slyšet vlaky, které v noci převáželi lidi do koncentračních táborů. Někteří lidé se jim snažili pomoci, ale bylo to velmi nebezpečné. Lidé měli neustále strach z gestapa, báli se zatčení. Jídla bylo velmi málo, všichni tehdy pocítili hlad. Když byl spáchán atentát na zastupujícího říšského protektora Heydricha, velmi mnoho lidí to schvalovalo, protože to byl hrozný člověk. Co se odehrálo potom, bylo příšerné, Lidice, Ležáky. Dostávaly se k nám částečné informace.“

V květnu 1945 vypuklo v Praze povstání, při němž zemřelo mnoho lidí. Na tuto dobu paní Ehrmannová také vzpomínala:

„Rusové nás začali postupně osvobozovat. Ještě předtím při pražském povstání dokonce bojoval jeden můj kamarád proti Němcům v ulicích. Použil k tomu Panzerfaust. Já osobně jsem se setkala se skupinou ruských vojáků v jednom dvoře při oslavě. Chtělo se mi pak jít domů, ale netušila jsem, co jsem svým brzkým odchodem mohla způsobit. Jeden ruský velitel si mě oblíbil, a když zjistil, že už tam nejsem, chtěl svého podřízeného zastřelit, za to, že mě neuhlídal. Naštěstí mu to ostatní rozmluvili. Já jsem se pak ale bála.“

Po válce byla u nás velká averze vůči Němcům, ti ze Sudet byli odsunuti a na jejich místo přišli noví lidé.

My jsme byli na povinné zemědělské brigádě v pohraničí. Bylo to dost náročné, nebylo tam dobré hygienické zázemí. Celkem zde bylo deset mladých lidí naprosto bez dozoru, také si řada rodičů své děti hned odvezla.“

Velmi napínavý je i příběh manžela paní Zdeny, pana Petra Ehrmanna. Narodil se roku 1926, pocházel z židovské rodiny. A jako velmi mladý se zúčastnil jedné z největších bitev druhé světové války u Dunkerque:

„Manželova rodina tušila, že časy, které přicházejí, nebudou moc dobré. Jako mnoho rodin tehdy řešili dilema, zda zůstat či odejít. Strýc byl přesvědčený sionista, a tak i Petrova rodina se nechala přesvědčit a odjeli z Československa, v roce 1939. Byl to jeden z posledních legálních odjezdů. Mohli si sebou vzít jen 20 kg /osobu. Zavazadla byla převážena na jiné lodi, která byla ale potopena. Směr všech cestujících byla Palestina, nejednalo se však o nějakou výletní loď, ale o klasickou nákladní uhelnou loď. Dovedete si představit, jaké otřesné podmínky tam panovaly. Cesta trvala velmi dlouho, dokonce jednou zamrzli. Petr měl sám na nohou omrzliny. Všem utrpení ještě nebyl konec, území bylo pod správou Angličanů, kteří si nepřáli na své půdě další emigranty. Naštěstí platilo pravidlo, že, kdo už na té půdě byl, nesměl být vyhozen zpět. Lidé z lodi naskákali do vody a k pevnině doplávali. Celá Petrova rodina se tak zachránila.“

Myslíme si, že tato část vyprávění byla jedna z nejpoutavějších. Vše jsme si pečlivě natáčeli a při poslechu jsme ani nedutali, protože jsme si to dokázali velmi živě představit:

„Po příjezdu na nové území, nastal čas izolace. Muži byli ve sběrném táboře, ženy pracovaly v kibucu – v zemědělství a staraly se o kuchyň. Starší děti šly pracovat, mladší byly dány k dočasné adopci.

Petr od 13 pracoval u jednoho sedláka, sestře bylo sice 11, ale neustále plakala, tak jí nikdo nechtěl a ona mohla zůstat s matkou. Nakonec se Petr vyučil zámečnickem. V 17 letech ho přijali na vojnu, dlouho předtím se tam už hlásil, absolvoval půlroční výcvik a šel rovnou na frontu. Jeho oddíl zamířil do Francie. Tam se strhla velká bitva u Dunkerque, v roce 1944.“

Osud pana Ehrmanna však nebyl jednoduchý ani po válce, kdy si všichni mysleli, že nastává období klidu. Kvůli tomu, že byl jako voják na západě, začal mít po roce 1948 (nástup komunistů v Československu) problémy:

„Petr se vrátil již v roce 1945 do Čech, na chvíli zůstali u Rábí. Jeho rodiče však museli na návrat čekat, a dokonce jeden rok (1945 – 46) museli být ve stanech u Suezského průplavu, kde čekali na loď do Evropy. Jak často říkali, přežili pouze ti, kteří odjeli, jen pár se jich vrátilo z koncentračního tábora.

V únoru 1948 se dostali v Československu k moci komunisté. My jsme se brali ve čtvrtek 22.9.1949 (chtěli jsme v sobotu, ale to byl šábes). Brzy jsme začali mít strach, protože Petr jako voják bojoval na západní frontě a to se komunistickému režimu nijak nelíbilo.

V roce 1951 se nám narodila dcera Jitka. Tlak režimu se stupňoval a Petr se nakonec rozhodl, že bude lepší, když „dobrovolně“ nastoupí do Jáchymova. Bylo to

těžké období, nemohl moc často jezdit domů. A já byla sama s dítětem. Ale nakonec i to jsme překonali.

Rodina Petra sice byli Židé, ale ne intenzivně praktikující, slavili jen velké židovské svátky. K tomu, že já sama jsem nebyl Židovka, byli velmi tolerantní.“

Na audionahrávce je ještě spousta zajímavých historek z rodinného prostředí, které se, domníváme, stojí za to si poslechnout.



(pan Petr Ehrmann)